

Компоненти, які знаходяться в інтуїтивно зрозумілому місці і які користувачі знаходять з мінімумом зусиль, переглядаються найчастіше.

Література:

1. Філімончук Т.В., Плюта А.О. Структура інформаційної системи, щоорієнтована на онлайн-навчання // Системи управління, навігації та зв'язку, 2021, вип. 4(66). С. 66-69.

2. Морзе Н.В., Глазунова О.Г., Мокрієв М.В. Методика створення електронного навчального курсу (на базі платформи дистанційного навчання Moodle 3): навч. посіб. Київ. 2016. 240 с.

УДК 378.1

ПРОБЛЕМИ СТВОРЕННЯ І ВИКОРИСТАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ВІДЕО В УЧБОВОМУ ПРОЦЕСІ

Смоляннюк Р.В., к.т.н., доцент,

Смоляннюк Н.В., к.т.н., доцент,

rovlsn@yahoo.com, nadiksm@yahoo.com

Корнейко В.В., здобувач вищої освіти,

sidaumin8@gmail.com

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Останньою тенденцією в організації будь-якого навчального процесу стало застосування інтернет ресурсів і учбових платформ для опанування нової інформації дистанційно. Під час пандемії і воєнних дій така форма навчання стала фактично єдиною можливою, що спричинило стрімкий розвиток таких технологій. Навчальні відео давно стали невід'ємною частиною традиційного навчання. Для онлайн навчання відео відіграють надважливу роль, а деякі види занять без них фактично неможливо проводити. До цього часу не існує однозначної думки щодо переваги аудіо і відео над текстовими документами [1], хоча більшість дослідників вважають, що відео є однозначно корисними і цей напрямок потребує подальшого розвитку [2]. З одного боку навчальні відео давно доказали свою користь, оскільки через зір людина значно краще сприймає інформацію. З іншого боку використання друкованих підручників значно підвищує концентрацію людини, що сприяє засвоєнню інформації.

Розвиток портативної електроніки і інтернету останні роки досяг надзвичайно високого рівня. Люди мають постійний доступ до

електронних пристроїв, які з легкістю можуть відтворювати різні відео фрагменти з інтернету і соціальних мереж. Переважно люди переглядають розважальний контент, тому відношення до відео дещо змінилося. TikTok, Reels, YouTube Shorts працюють за одним і тим самим принципом – створення коротких (до декількох хвилин) роликів, які з перших секунд повинні захопити користувача, повернути його увагу. Якщо протягом кількох секунд людина не зацікавилася, вона перегортає сторінку і дивиться наступний ролик. Навіть коли людина затрималася, вона не завжди дивиться до кінця (особливо молодь), тому немає сенсу створювати довгі ролики.

З огляду на все вище сказане, навчальне відео в сучасних реаліях сприймається по іншому.

Метою створення навчального відео є донесення до глядача всієї повноти інформації. Такі відео необхідно переглядати повністю, без прискорень та перемотування. До того ж такі відео можуть бути досить довгими. Наприклад, відео з поясненням щодо рішення задачі з дисципліни «Опір матеріалів» триває щонайменше годину. Глядачі, що не звикли до тривалих відео через деякий час втрачають концентрацію, що викликає в подальшому багато питань. Логічним є розділення великих відео на декілька малих. Під час розміщення таких відео, наприклад на YouTube, такі відео можна об'єднати у списках відтворення (рисунок 1).

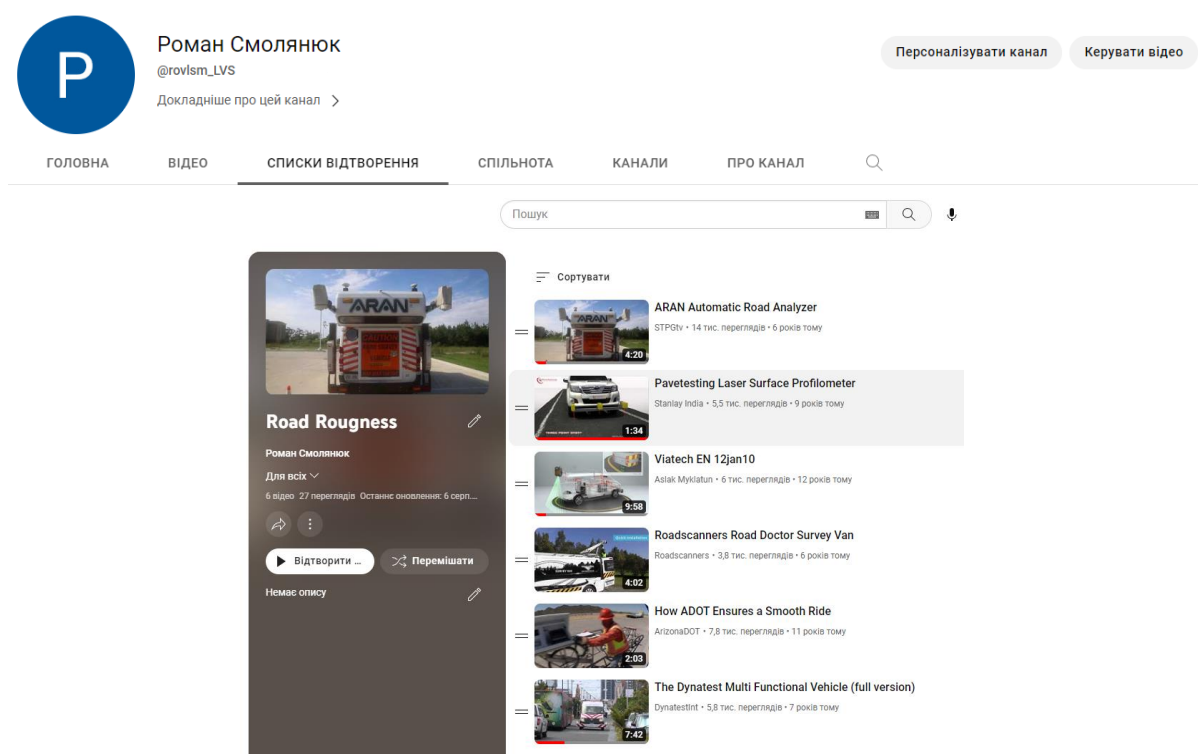
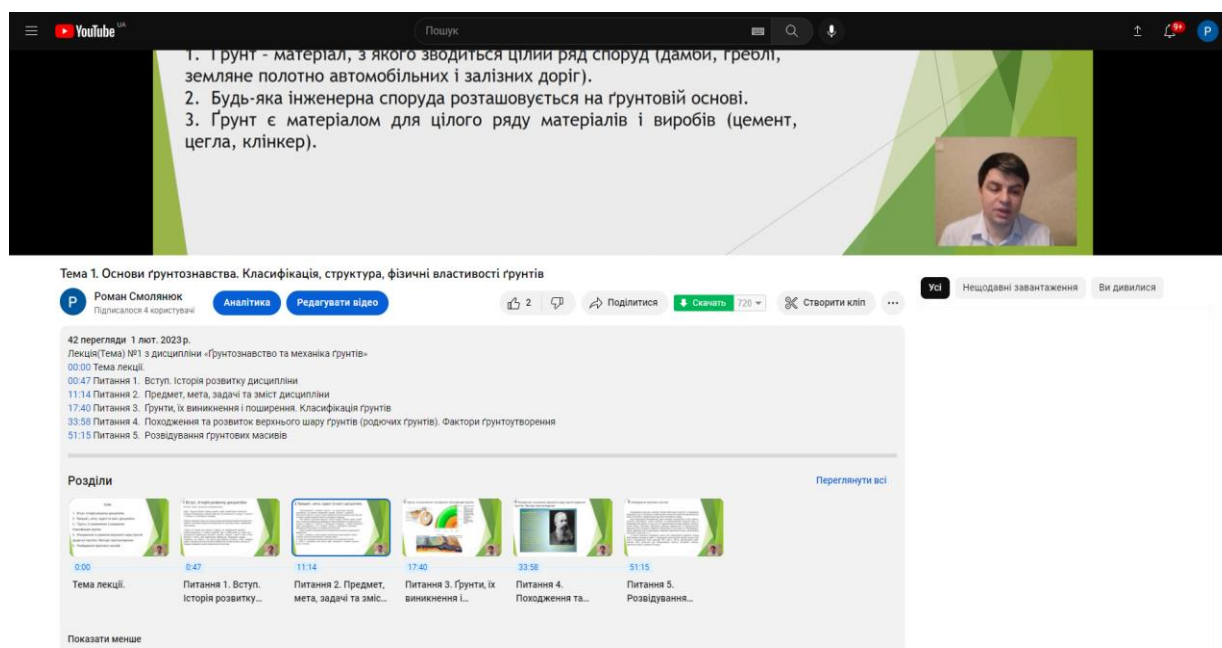

Рисунок 1 – Тематичний список відтворення щодо оцінки рівності автомобільних доріг

Однак, на нашу думку, такий підхід не є раціональним. Наприклад, для дисципліни «Ґрунтознавство та механіка ґрунтів» передбачено 32 години лекцій, 32 години лабораторних робіт, 8 годин практичних робіт та курсовий проєкт. За самими скромними підрахунками кількість невеликих відео (з врахуванням лекційного матеріалу) може сягнути 400. Зрозуміло, що навіть за найкращої організації цих матеріалів на YouTube, ними буде важко користуватися безпосередньо з каналу. В такому випадку YouTube фактично стає лише сховищем матеріалів, які можна використовувати через відповідні посилання з електронних курсів-ресурсів.

У YouTube існує інший механізм, який дозволяє організувати роботу з відео [3]. Це механізм розділення відео на епізоди.

Рисунок 2 – Відео лекції з дисципліни «Ґрунтознавство та механіка ґрунтів», розділене на епізоди

Механізм створення епізодів досить простий. В опису до відео необхідно вказати час початку кожного з епізодів, починаючи з 00:00 і його опис. Епізод не може бути коротший за 10 сек. Після збереження цієї інформації під відео автоматично створюється відповідна інтерактивна панель, за допомогою якої можна легко переходити на необхідний фрагмент (епізод) відео. Додатковим бонусом є те, що кожен з епізодів має власне посилання, яке можна використати для розміщення на електронному курсі-ресурсі.

Такий підхід дозволяє вирішити цілий ряд питань. Зменшується навантаження на викладача під час створення навчального відео.

Можна записати відразу ціле заняття і виділити необхідні фрагменти (наприклад, окремі питання плану у випадку лекції), на які зробити посилання в курсі-ресурсі. Покращується організація сховища за рахунок зменшення кількості відео. Студенти мають змогу переглядати відео по невеликим фрагментам, вибирати окремий фрагмент або питання лекції (наприклад, під час підготовки до іспиту).

Діджиталізація суспільства вимагає нових рішень щодо освітніх компонентів, зокрема навчальних відео. Їх створення і використання мають враховувати сучасні тенденції. Фрагментація відео, емоційні акценти на важливих речах, організація фрагментів з привертанням уваги на початку, легкість пошуку і перегляду забезпечать необхідну концентрацію у студентів для кращого засвоєння матеріалу.

Література:

1. Naomi S. Baron Why we remember more by reading – especially print – than from audio or video / The Conversation. 20.07.2021. URL: <https://theconversation.com/why-we-remember-more-by-reading-especially-print-than-from-audio-or-video-159522> (дата звернення: 12.02.2023).

2. Blaine E. Smith, Carita Kiili, Merja Kauppinen Transmediating argumentation: Students composing across written essays and digital videos in higher education. *Computers & Education*. November 2016. № 102. С. 138-151. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0360131516301464> (дата звернення: 12.02.2023).

3. URL: https://support-google-com.translate.google.com/youtube/answer/9884579?hl=ru&_x_tr_sl=ru&_x_tr_tl=uk&_x_tr_hl=uk&_x_tr_pto=sc (дата звернення: 12.02.2023).

УДК 378.14

DIGITAL-ТЕХНОЛОГІЇ В СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

*Тохтамиш Т.О., к.е.н., доцент
tunetchka10@gmail.com*

*Харківський національний університет міського господарства
імені О.М. Бекетова*

Ми живемо в епоху цифрової революції, коли практично жодна людина не може уявити свою буденність без інтернету, гаджетів і сервісів, тобто без digital-технології. Чим швидше вони розвиваються, тим швидше змінюється наша реальність, умови для життя, зокрема